PBS voor Leermeesters en Leerbedrijven

('Positive Behavior Support' oftewel: positieve gedragsondersteuning)

***Uitgangspunt**: Motiveren werkt beter dan corrigeren*

Geef vaker aandacht aan wat goed gaat dan aan wat fout gaat

BEGRIJPEN

Waarom doet iemand dit?

Gedrag ontstaat nooit zomaar, kijk verder dan wat je ziet
Een leerling kan:

- onzeker zijn;
- stress ervaren;
- iets nog niet beheersen;
- bang zijn om fouten te maken;
- niet begrijpen wat er verwacht wordt

Vraag jezelf af: *"Wat heeft deze leerling nodig om succesvol te zijn?"*

Vraag bijvoorbeeld:

- "Wat maakte dit lastig voor je?"
- "Wat dacht je op dat moment?"
- "Hoe kan ik je helpen?"

Achter gedrag zit altijd een reden

VOORKOMEN

Maak goed gedrag gemakkelijk

Leerlingen kunnen verwachtingen niet raden
Maak daarom vooraf duidelijk:

- Wat moet er gebeuren?
- Hoe ziet goed werk eruit?
- Wanneer is het af?
- Waarom is dit belangrijk?

Zeg liever: "Laat na afloop je werkplek schoon achter" **Dan:** "Wees wat netter"

Help leerlingen succesvol te zijn door:

- duidelijke afspraken te maken;
- structuur te bieden;
- werkzaamheden voor te doen;
- voldoende oefenruimte te geven;
- fouten als onderdeel van leren te zien

Voorspelbaarheid zorgt voor rust en succes

VERSTERKEN

Geef directe waardering

Positieve aandacht werkt als brandstof, benoem direct wat goed ging

Voorbeelden

- "Goed gezien"
- "Mooi opgelost"
- "Fijn dat je op tijd bent"
- "Je stelde een sterke vraag"
- "Netjes afgewerkt"

De juiste verhouding

Probeer ongeveer **vier positieve opmerkingen tegenover één correctie** te geven

Corrigeren? Corrigeer het gedrag, niet de persoon
Zeg niet: "Hoe kun je nou zo dom zijn?"
Maar: "Wat heb je hiervan geleerd en wat zou je de volgende keer anders doen?"

Waardering laat gedrag groeien

PBS-checklist voor leermeesters

Eerst **begrijpen** - dan **voorkomen** - daarna **versterken** (dat is PBS in de schilderpraktijk)

BEGRIJPEN

☐ Ik probeer altijd eerst te begrijpen wat er achter gedrag zit,
☐ Ik stel vragen voordat ik conclusies trek,
☐ Ik kijk (en vraag) naar wat een leerling nodig heeft

VOORKOMEN

☐ Ik heb duidelijk gemaakt wat ik verwacht,
☐ Ik heb laten zien hoe goed werk eruitziet,
☐ Ik heb gecontroleerd of de leerling het begreep,
☐ Ik geef veel ruimte om te oefenen

VERSTERKEN

☐ Ik heb vandaag minimaal 3 dingen benoemd die goed gingen,
☐ Mijn complimenten waren concreet en specifiek,
☐ Ik corrigeer gedrag respectvol,
☐ Ik eindig met vertrouwen en een nieuwe kans

De 5 PBS-vragen die iedere leermeester zich dagelijks kan stellen

☐ Heb ik vandaag meer gewaardeerd dan gecorrigeerd?
☐ Was duidelijk wat ik verwachtte?
☐ Heb ik geprobeerd gedrag te begrijpen?
☐ Heb ik goed gedrag actief versterkt?
☐ Zou ik zelf door mij begeleid willen worden?

10 afspraken voor een sterk leerbedrijf

1. Maak verwachtingen expliciet
Vertel niet alleen wat een leerling moet doen, maar ook welk gedrag je daarbij verwacht.

2. Werk met dezelfde afspraken
Zorg dat alle leermeesters binnen het bedrijf dezelfde basisregels en verwachtingen hanteren.

3. Leg afspraken vast
Bespreek de afspraken, schrijf ze op en neem ze door met iedere nieuwe leerling.

4. Geef vaker positieve dan corrigerende feedback
Benoem vooral wat goed gaat en leg uit waarom dat gedrag belangrijk is.

5. Corrigeer het gedrag, niet de persoon
Zeg bijvoorbeeld: *"Dit gedrag helpt niet"* in plaats van *"Jij doet het verkeerd."*

6. Wees voorspelbaar en consequent
Geef zelf het goede voorbeeld en houd je aan de gemaakte afspraken. Vandaag streng en morgen soepel zorgt voor verwarring.

7. Maak gewenst gedrag concreet
Maak duidelijk wat je bedoelt met woorden als *professioneel, klantvriendelijk, gemotiveerd* en *respectvol*. Benoem welk gedrag je daarbij wilt zien.

8. Ga het gesprek op tijd aan
Wacht niet tot irritaties oplopen of kleine problemen groot worden.

9. Geef verantwoordelijkheid terug aan de leerling
Bespreek samen mogelijke oplossingen en laat de leerling actief meedenken over wat de leerling zelf kan doen.

10. Bouw aan een veilige leercultuur
Maak van fouten leermomenten in plaats van afrekenmomenten.

Een goede leermeester leert een leerling:
wat hij moet doen, hoe hij het moet doen en waarom het belangrijk is

Een geweldige leermeester leert daarnaast:
vertrouwen, eigenaarschap en plezier in het vak